

Zarząd Regionu NSZZ Solidarność w Jeleniej Górze
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Jeleniej Górze

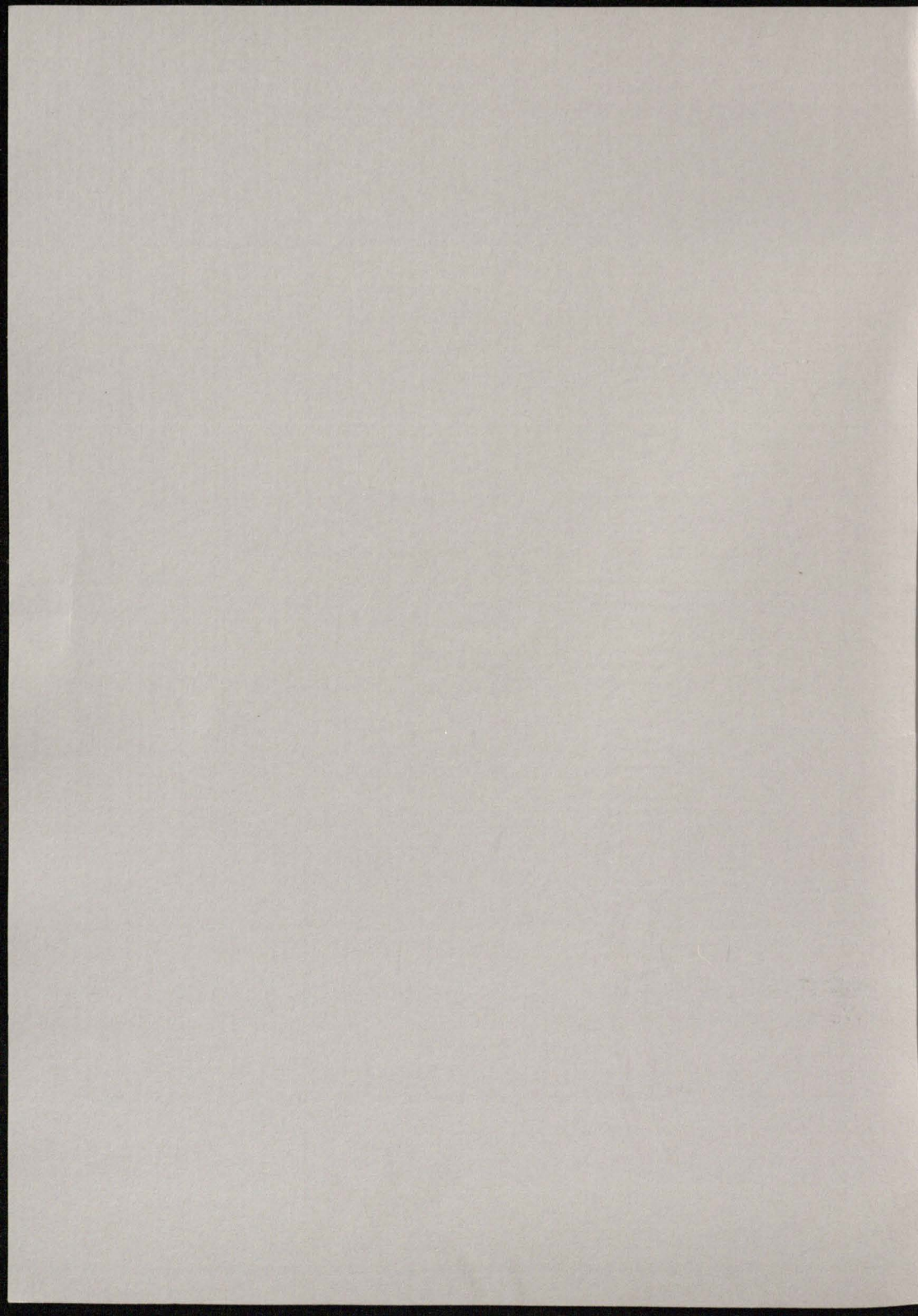
O niepodległość i granice 1914-1921

(Wystawa ze zbiorów Władysława Stasieñki)

JELENIA GÓRA

LISTOPAD 1993

Zarząd Regionu NSZZ Solidarność w Jeleniej Górze Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Jeleniej Górze

Jedyną listopadową wystawą w Jeleniej Górze jest wystawa o historii wojen polsko-rosyjskich, która została zorganizowana przez Polaków i urzędników, rozbrajania oddziałów niemieckich, poczynił niepodległości i wiódł z nią związanej nadziei. Polacy stawili się ponownie gospodarzami na swojej ziemi.

Z tej właśnie okazji przygotowano Państwu kolejną wystawę, pochodzącą ze zbiorów jeleniogórskiego kolekcjonera, Pana Władysława Stasińskiego. Dzięki ciekawym i różnorodnym eksponatom z epoki, często bardzo rzadkim, pragniemy przybliżyć namie trudną i niespokojną, ale także niezwykle waleczną historię.

Do mającej się odbyć wystawy, przygotowaliśmy również: **O niepodległość i granice 1914-1921**
(Wystawa ze zbiorów Władysława Stasińskiego)

Pragniemy zatem zwrócić uwagę na wystawę, poświęconą 100-tygodniom Królestwa Polskiego, z okazji 25-lecia przed wyprawą 6. sierpnia 1915 roku, mogły w tym czasie straszyć na wojnie, obchody święta 3. maja w Piotrkowie w 1915 roku, czy wreszcie fotografie, drużyny wojskowych szanów im. Henryka Dąbrowskiego w Dobrujku z 5. czerwca 1915 roku.

Interesujące są również i dysputy, których szala grała się projektowana była często przez wybitnych ówczesnych polityków. Ciekawy jest również dysputom dla Romana Świątkowskiego, za dziełami i wierszami wybitnego artysty, który w latach 1918-1919, związany z oddziałami wojskowymi, był dyktando wojennym w zakładzie Filareta Nowakowskiego. W tym czasie wykonał również dyktando wojenny Władysława Drajewicza, który walczył w wojnie polsko-rosyjskiej w obronie i na chwałę Ojczyzny. W tym czasie wykonał również dyktando wojenny i waleczność na wojnie.

Spśród wielu przedmiotów, które zostały przygotowane do wystawy, zwrócić uwagę na te najciekawsze, które zostały przygotowane w 1914 roku, projekt oddziału, który jednak nie został sformalizowany, który był z oddziału, który nie został sformalizowany.

Blacha na czapkę polską, która została przygotowana w 1914 roku, która została przygotowana w 1914 roku, która została przygotowana w 1914 roku.

Na wystawie przygotowaliśmy również: **KUKULE I KOPRE**, który został przygotowany w 1914 roku, który został przygotowany w 1914 roku, który został przygotowany w 1914 roku.

Wystawę przygotowaliśmy również: **LISTOPAD 1993**, który został przygotowany w 1993 roku, który został przygotowany w 1993 roku, który został przygotowany w 1993 roku.

Komisarz wystawy
Opracowanie wydawnictwa
Przygotowanie do druku

- Romuald M. Łuczyński
- Romuald M. Łuczyński
- Mirosław Szerszeń

Po 123 latach czarnej, zaborczej nocy, powróciła na mapę świata wolna, niepodległa Polska.

Jedenasty listopada tysiąc dziewięćset osiemnastego roku był dniem objęcia władzy wojskowej przez brygadiera Józefa Piłsudskiego, dniem przemowienia przez Polaków biur i urzędów, rozbrajania oddziałów niemieckich, początkiem niepodległości i wielkiej z nią związanej nadziei. Polacy stawali się ponownie gospodarzami na swojej ziemi.

Z tej właśnie okazji prezentujemy Państwu kolejną wystawę, pochodzącą ze zbiorów jeleniogórskiego kolekcjonera, Pana Władysława Stasieńki. Dzięki ciekawym i różnorodnym eksponatom z epoki, często bardzo rzadkim, pragniemy przybliżyć tamte trudne i niespokojne, ale jakże brzemiennie w skutki, czasy.

Do najciekawszych, moim zdaniem, eksponatów należą te oryginalne, niepowtarzalne, wręcz unikatowe, a więc przede wszystkim zdjęcia i dokumenty. Pragnę zatem zwrócić uwagę Państwa na portrety hallerczyków, żołnierzy I Pułku Ułanów Krechowieckich, zdjęcia z defilady 6. p.p. przed wymarszem 6. sierpnia 1915 roku., mogiły w rowie strzeleckim na Wołyniu, obchody święta 3. maja w Piotrkowie w 1915 roku., czy wreszcie fotografię drużyny wojskowych skautów im. Henryka Dąbrowskiego w Bobrujsku z 5. czerwca 1918 roku.

Interesujące są medale i dyplomy, których szata graficzna projektowana była często przez wybitnych ówczesnych artystów. Ciekawy jest zatem dyplom dla Romana Sznajdrowicza 'za dzielność i wierną służbę ojczyźnie ku pamięci przeżytych bojów w obronie Lwowa i kresów wschodnich w roku 1918-1919', związany z odznaką honorową 'Orląt' (dyplom litografowany w zakładzie Pillera-Neumanna we Lwowie). Henryk Uziembło natomiast, ceniony grafik i porucznik Wojska Polskiego, projektował dyplom nadany Władysławowi Drajewiczowi, który 'w bojach Frontu Litewsko-Białoruskiego w obronie i ku chwale Ojczyzny stoczonych, zasłużył sobie męstwem osobistym i walecznością na uznanie i pochwałę' (Wilno, 5. marca 1920 roku)

Spośród wielu prezentowanych medali i odznak, szczególną uwagę należy zwrócić na te najrzadsze i najciekawsze: odznakę Legionu Puławskiego z 1914 roku, projekt orderu 'Cnocie Wojskowej' z 1915/1916 roku, bitygo w Krakowie, który jednak projektem pozostał (egz. nr 52), z wojsk gen. Józefa Hallera krzyż z orłem 'Za Polskę na Północy 1918-1919'.

Blacha na czapkę Polskiej Drużyny Strzeleckiej i orzeł polskich oddziałów w Rosji to także ciekawe i rzadkie pamiątki.

Na wystawie zgromadzono także pewną ilość pocztówek patriotycznych (m.in. z reprodukcjami prac T. Korpała, A. Grzybowskiego, J. Kossaka, S.E. Radzikowskiego), pocztówki wydane w 1915 roku przez Naczelny Komitet Narodowy, z których dochód przeznaczony był na cele Legionów, czasopisma z lat 1914-1917 (m.in. łódzki 'Rozwój', krakowski 'Ilustrowany Kurier Codzienny', warszawska jednodniówka 'Głos Polaków' z 6 sierpnia 1914 roku zawierająca m.in. artykuł p.t. 'Tryumfalny pochód wojsk Rosyjskich(I) w głąb Prus').

Ekspozycję uzupełniają takie drobiazgi, jak kartka plebiscytowa do głosowania z Górnego Śląska, kartki żywnościowe i opałowe z lat 1915-1919, guziki z mundurów: legionowych, wojsk polskich we Francji i Austrii, z okresu wojny bolszewickiej.

Romuald M. Łuczyński

Organizatorzy wystawy składają podziękowania Panu
Władysławowi Stasińce za udostępnienie zbiorów.

ILUSTRACJE

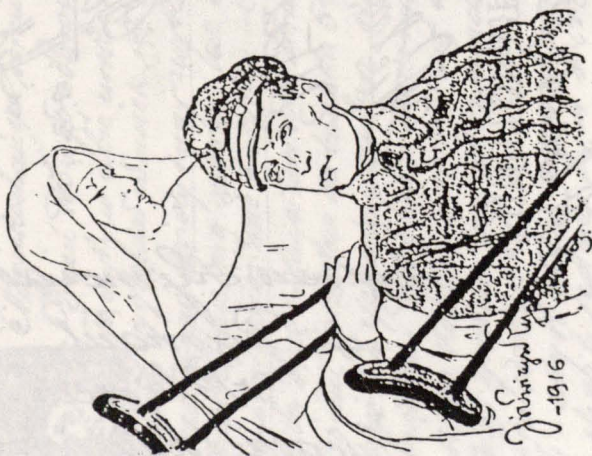
PANIETAJMY O INNIŁŁACH LEGIONOWYCH!

ILLUSTRATION

Organizacja i systemy służby podziękowania Państwa
współpracy z organizacjami i instytucjami

PAMIĘTAJMY O INWALIDACH LEGIONOWYCH!

Александр Самуил
ПОЧТОВАЯ КАРТОЧКА.

Николаева Дами

Валерия Гуми

in Chronau

Post Wismar

an Dachau

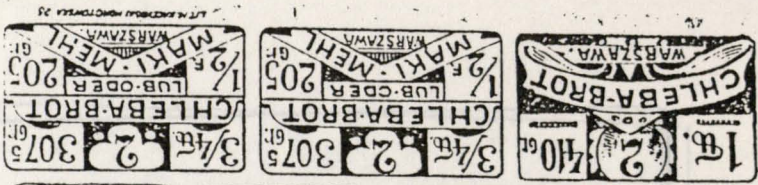
Oesterreich Galizien

Andreas Gynzeau
in Barnaul
Sibirien

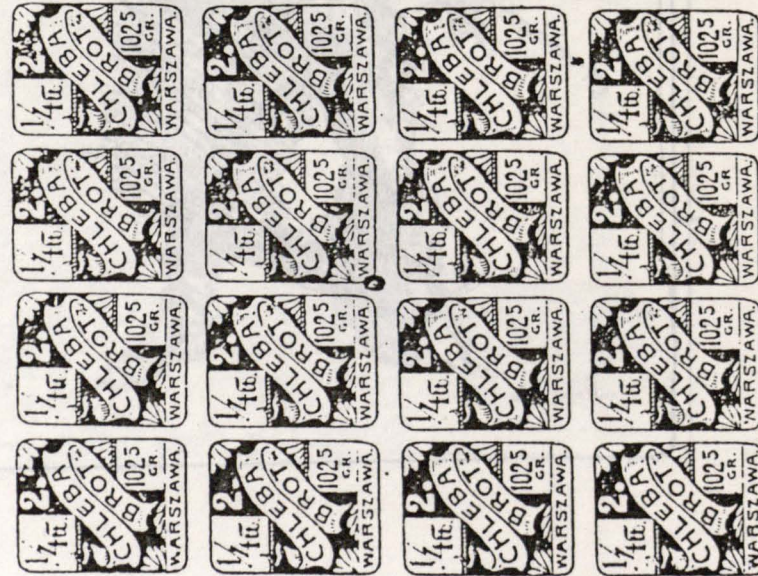
Prigogefangener

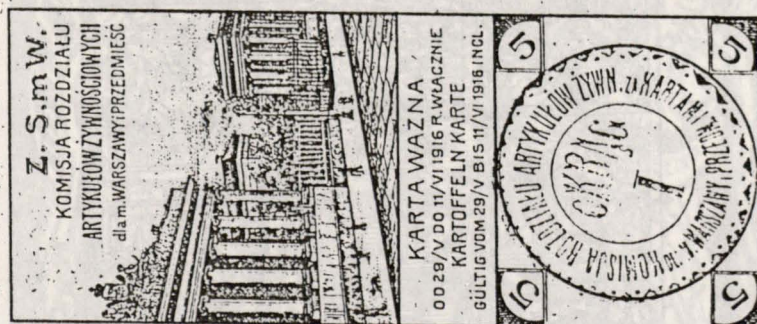

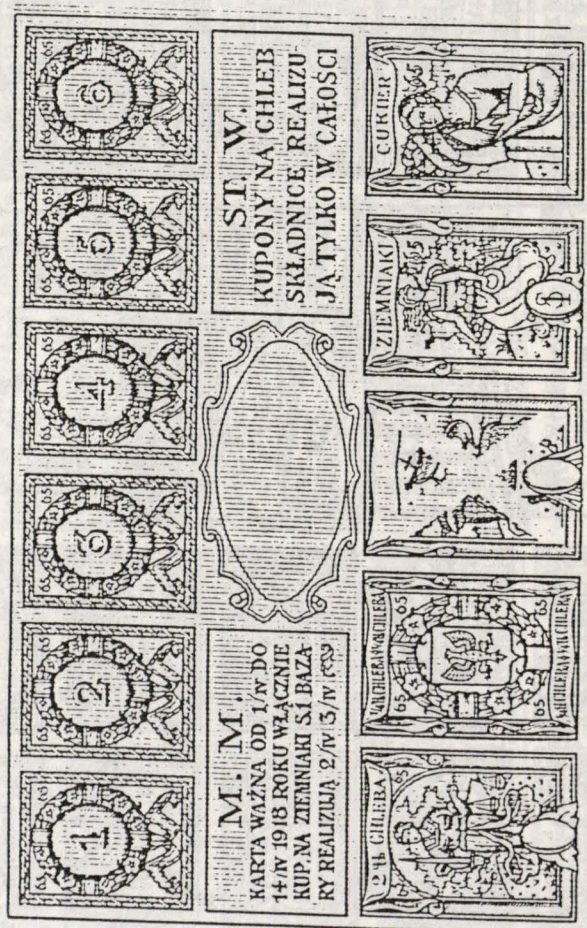

KARTA WAŻNA
od 1/1 do 14/1 1915.
WAGZNIENIE.
BROT-KARTE
GÜLTIG
VOM 1/1 BIS 14/1 1915.
INCL.

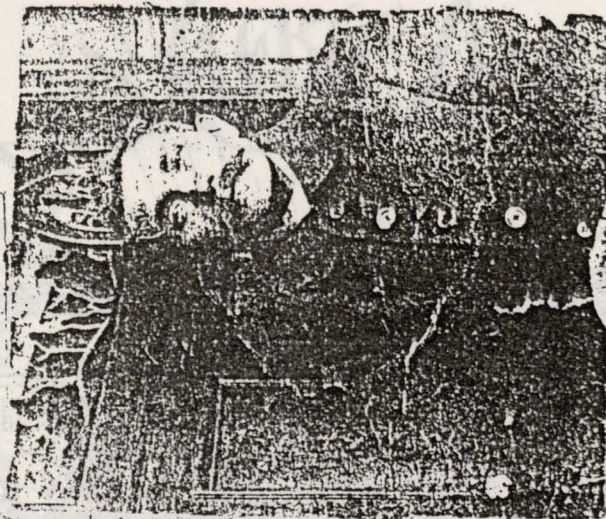

Legitymacja Nr 44/w
upowazniajaca do noszenia
zalatzonego Krzyza.

Imię

Yrzed

Nazwisko

Żentkowski

z

Wzmacnia

Data ur.

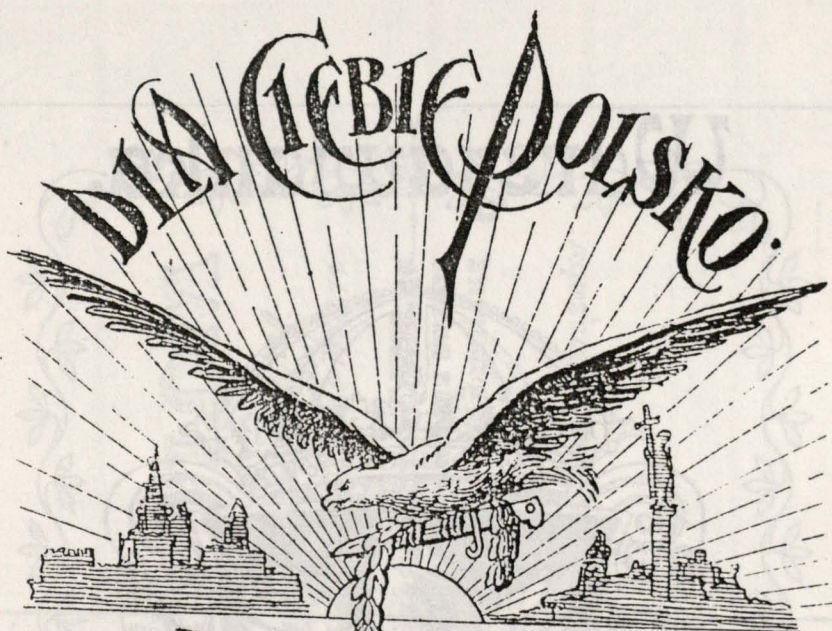
28.8.28

Rada Ludowa Miasta Poznania.

przez

17 28.8.28 A. Mucielowski

sekretarz

W 5^{ty}
Rocznicę
wymarszu
II Brygady

W święto
zjednoczenia
Armii
polskiej

19X-1919

Lit. inż. W. Krzepowski Kraków.

Warszawianka.

Cena Złp. 3/4

Nakład i własność wydawców.

WARSZAWA

KRAKÓW

GEBETHNER I WOLFF.

G. GEBETHNER I S-ka.

FILIP: LUBLIN — ŁÓDŹ.

DYPLOM

TOWARZYSTWI BRONI *Hotel*
Generałporucznik Roman

ZA DZIAŁALNOŚĆ I WYDAJNOŚĆ
TU PAMIĘCI PRZEBYTCH POJÓW W OBRONIE LWOWA
I KRESÓW WSCHOĐNICH W R. 1918-1919 ODZNAKĘ
HONOROWĄ „ORLETA” NADAŁ.

DAN WE LWOWIE
10 MARCA 1919.

DOWÓDCA ARMII „WSCHOĐ”

L. 15781

Kapituła Krzyża Zasługi

Wojsk Litwy Środkowej.

Cześć niezłomnym obrońcom Ziemi Wileńskiej!

W uznaniu wybitnego trudu żołnierskiego ku wyzwoleniu Ziemi Ojczyściej położonego oraz niezachwiania się w chwili przełomowej zbrojnego czynu GENERAŁA ŻELIGOWSKIEGO dnia 9.X.1920 r. nagradza się

platonowego
Bargłomskiego Jana z 23 p.m.

Krzyżem Zasługi Wojsk Litwy Środkowej Nr. *54* ustanowionym Uchwałą Tymczasowej Komisji Rządzącej Litwy Środkowej z dnia 27 marca 1922 roku, co niniejszym dyplomem stwierdza się.

Przewodniczący Kapituły:

Włodzisław Jędrzejko

Członkowie:

Prokurator

Adwokat

Wilno, dnia *21. VII* 1922 r.

Kucyński
Przewodniczący

Zakłady Graf. Gr. Op. Biał. Wilno.

Armja Polska
we Francji
Dyplom

Bilski Jakób.

Nr mat.

Kapral.

otrzymuje Odznakę „Miecze Hallerowskie”
na pamiątkę wiernej służby dla Ojczyzny
we Francji i we Włoszech 1918-1920r.

Dowódca:

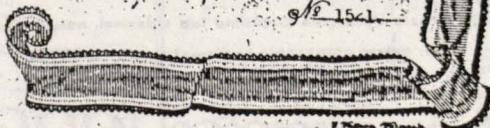
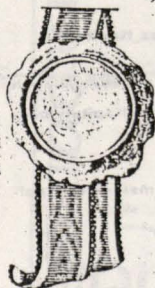
Prezes: H. J. J. J. J.
L. J. J. J. J. J.

J. J. J.

Sekretarz:

J. J. J.

9/12 1921

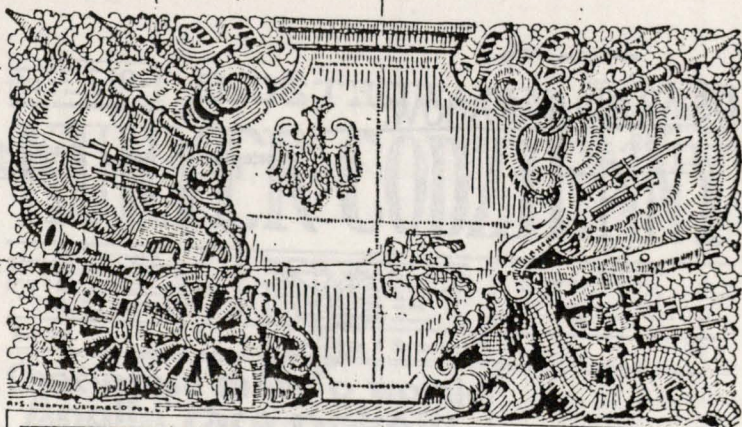

„MIECZE HALLEROWSKIE”.

- 1) Odznaka „Miecze Hallerowskie” włączy wszystkich Oficerów i Szeregowych Armji Polskiej we Francji i we Włoszech w jedną zbrojną rodzinę i zobowiązuje każdego posiadającego takową odznakę do dzielnego stawiania w obronie Ojczyzny i Honoru.
- 2) Odznaka jest złotą, ma kształt rąb, na tle którego umieszczony jest orzeł oraz napisy: Francja, Włochy. 4.X.1918 i Inicjały J. H. Rąb umieszczony jest na dwóch mieczach, ze złotymi rękojeściami, — jako symbol gotowości podjęcia walki w obronie Ojczyzny i Honoru.
- 3) Wymiary Odznaki: wysokość 4 cm. szerokość 3 cm., zawieszona jest na białej wstążce 20 mm. szerokiej, z białą-amarantowymi brzegami. Odznaka noszona jest na drugim guziku pod kołnierzem munduru, w ubiorze cywilnym (w dziurce od guzika) po lewej stronie, w postaci białej wstążeczki z białą-amarantowymi brzegami 3 mm. szerokiej, lub miniaturowej „Mieczów Hallerowskich”.
- 4) Prawo nadawania Odznaki posiada tylko Kapituła Mieczów Hallerowskich, która stanowi każdorazowo Sąd honorowy, dokąd należy skierować prośbę o przyznanie takowej.
- 5) Odznakę otrzymują wszyscy Oficerowie i Szeregowi, pełni praw honorowych, którzy zaciągnęli się do Armji Polskiej we Francji i we Włoszech, a którzy przesiadali nie mniej niż jeden rok w jej szeregach.
- 6) W wyjątkowych wypadkach osobom które nie odpowiadają wyżej wymienionym warunkom wojskowym, na prawo noszenia Odznaki, Kapituła postanawia nadanie im tego prawa tytułem „Honoris Causa”, za prace wykonane przy formowaniu Armji Hallerowskich, lub pokrewnie zasługi.
- 7) Każdy posiadający Odznakę, musi mieć Dyplom wydany przez Kapitułę.
- 8) Nikt nie ma prawa przyjmowania zamówień na Odznakę od poszczególnych osób, a wykonuje tylko na zapotrzebowanie Kapituły. Sekretarz Kapituły prowadzi ewidencję Odznak i Dyplomów.
- 9) Wrazie zgubienia Dyplomu lub Odznaki, należy natychmiast meldować Kapitułę, celem ogłoszenia i unieważnienia takowego.

„MIECZE” i miniaturowe nabyć można w firmie

St. ZYGADLEWICZ Nowy Świat № 59. WARSZAWA.

DOWÓDZTWO FRONTU LITEWSKO BIAŁORUSKIEGO

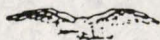
J. p. plut. *Szajewicz Władysław* z b. p. k.
w bojach Frontu Litewsko-Białoruskiego w obronie
i ku chwale Ojczyzny stoczonych, zasłużył sobie
męstwem osobistym i walecznością na uznanie
i pochwałę w imieniu Służby, co stwierdzam ni-
żejszym patentem.

[Signature]

WILNO.

Nr. 175.

data 5 Marca 1920 r.

ÓSMY PUŁK ULANÓW.

L. 169.-

Koszta podróży ponosi zarząd wojskowy
X.X.X.X.X.X.X.X.X.X

Dokument podróży

dla Podporucznika Stefana Szydłowski ego lat 23
z powyższego pułku
jedzie do X Tarnowa
przez Bochnię
z rozkazu pułkowego z dnia 23. stycznia 1919
i wraca do Rakowic
ma ~~X.X.X.X.X~~ 23. stycznia do 2. lutego 1919.-
służbowo

Uprasza się wszystkie Komendy i władze o ułatwienie mu podróży i w razie potrzeby o opiekę i pomoc.

Rakowice dnia 23. stycznia 1919.

Dokument podróży ważny

do dnia 2. lutego 1919.

[Handwritten signature]

Wzrost 170 cm, Ciężar ciała 60 kg, Ciężar serca 200 g.

Pieśń żołnierzy Polaków.

Ułożona
w rowach strzeleckich
w r. 1915.

„Globus“ J. Mrówczyński. - Ostrów.

Spis ilustracji

- I Pocztówka wydana przez Departament Opieki Naczelnego Komitetu Narodowego na fundusz inwalidów legionowych - 1916 r.
- II Kartka pocztowa z obozu jenieckiego w Barnaul (Rosja), awers - 1915 r.
- III Kartka pocztowa z obozu jenieckiego w Barnaul (Rosja), rewers - 1915 r.
- IV Pocztówka wydana przez Centralne Biuro Wydawnictw Naczelnego Komitetu Narodowego. Rys. Z. Rozwadowski - 1916 r
- V Pocztówka wydana przez Centralne Biuro Wydawnictw Naczelnego Komitetu Narodowego. Rys. Z. Rozwadowski - 1916 r
- VI Kartki żywnościowe, Warszawa 1915 r.
- VII Kartki żywnościowe, Warszawa 1916 r.
- VIII Kartki żywnościowe, Warszawa 1918 r.
- IX Plakat z okazji rocznicy wybuchu powstania styczniowego. Proj. Antoni Procajłowicz - 1916 r. (pomniejszone)
- X Plakat z okazji rocznicy powstania styczniowego - 1916 r. (pomniejszone)
- XI Legitymacja Krzyża Rady Ludowej Miasta Poznania
- XII Banknot pięciozłotowy na cele wojskowe - 1916 r.
- XIII Dla Ciebie Polsko. W 5-tą rocznicę wymarszu II Brygady w święto Zjednoczenia Armii Polskiej 19.X.1919 r., Kraków 1919. (Zbiór wierszy i wspomnień). Projekt okładki J. Matela (pomniejszone)
- XIV K. Delavigne, Warszawianka, Warszawa - Kraków 1916. Litografia w zakładzie J.F. Konarzewskiego i J. Mękarskiego w Warszawie (pomniejszone)
- XV Dyplom odznaki "Orląt", Lwów 1919 r. Druk w zakładzie litograficznym Pillera i Neumanna we Lwowie
- XVI Dyplom Krzyża Zasługi Wojsk Litwy Środkowej 1922 r. (pomniejszone)
- XVII Dyplom odznaki "Miecze Hallerowskie". Druk J. Wattson w Warszawie

- XVIII Regulamin odznaki 'Miecze Hallerowskie'. Druga strona dyplomu.
- XIX Dyplom dowództwa Frontu Litewsko-Białoruskiego, Wilno 1920 r.
Projekt Henryk Uziembło
- XX Dokument podróży 8. pułku ułanów - 1919 r.
- XXI 'Ilustrowany Kurier Codzienny' z 6. stycznia 1917 r. z 'białą
plamą' cenzorską
- XXII Pieśni Żołnierzy Polaków, Ostrów 1915 r.

Na stronie tytułowej odznaczenie 6.p.p. Legionów Polskich

000000

173 XVI-10
G71

000000